

E-book dla zielonych
w temacie ZHA

Sandra Początek

**ZHA DLA ZIELONYCH CZYLI
O CO CHODZI W TYM
HARCERSTWIE?**

© 2024 ZHA Pathfinder

Żadne prawa niniejszego e-booka nie są zastrzeżone! Śmiało kopiuj, zmieniaj, dziel się i korzystaj! Jedynie zdjęcia - one stanowią naszą własność lub są przez nas wykupione. Z nimi postępuj ostrożnie.

Związek Harcerstwa Adventystycznego

ul. Foksal 8

00-366 Warszawa

www.zha.org.pl

***Wszystkim nowym liderom,
bo to wy dokończycie naszą pracę!***

SPIS TREŚCI

Czym jest ZHA?	6
Struktura ZHA	9
Dlaczego warto	15
Metodyka harcerska	20
Kroki do otwarcia drużyny	30
Boże obietnice	36
Koniec czy początek?	38
Nota o autorze	47

ROZDZIAŁ 1

CZYM JEST ZHA?

Kiedys wydawało mi się, że rozwijanie skrótów dotyczących ZHA jest tylko dla osób spoza kręgu tajemniczego KADS. Jednak czas pokazał mi, że często nawet dzieci należące do drużyn nie potrafią poprawnie wypowiedzieć słowa „Pathfinder” ani nie znają jego znaczenia. Nie wspomnę już nawet o naszym pozdrowieniu „Czuwaj Maranatha!”. Pozwólcie więc, że zaczniemy od początku!

Pathfinder Club jest międzynarodową organizacją działającą w ramach struktur Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego (dalej Kościół). Kościół ten jest kościołem chrześcijańskim i między innymi kościołami wyróżnia się podejściem do zbawienia. Każdy może zostać zbawiony na podstawie wiary w Jezusa Chrystusa oraz wyznania grzechów bezpośrednio Bogu. W Kościele nie ma zatem spowiedzi usznej, a nasi duchowni mogą zawierać związki małżeńskie. Członkowie Kościoła są wierni 10 przykazaniom brzmiącym w ich oryginalnej wersji podanej w Piśmie Świętym. Jeśli do tej pory nie znałeś tego Kościoła to myślę, że zaspokoiliam twoją pierwszą ciekawość.

Wracając jednak do harcerstwa:

- Adventurer Club (dzieci do 9 roku życia),

- Pathfinder Club (dzieci i młodzież między 10 a 15 rokiem życia),
- Rover (młodzież powyżej 15/16 roku życia)

tworzą trzy kluby. Dla nas w Polsce oznacza to trzy programy, trzy obozy, trzy zastępy w drużynie. Jednak wszystko w ramach jednej idei i harcerskiej metodyki. W Polskich realiach połączyliśmy trzy kluby w ramach jednej harcerskiej organizacji – związku. Skoro nasze struktury, korzenie, dofinansowania biorą się z Kościoła Adventystów Dnia Siódmego, postanowiliśmy przyjąć nazwę Związek Harcerstwa Adventystycznego (dalej ZHA).

I tak od 1989 roku w Polsce oprócz wielu różnych organizacji harcerskich mamy ZHA, na które składają się zuchy (Adventurer Club), harcerze (Pathfinder Club) oraz najstarsi - wędrownicy (Rover). Z ciekawostek powiem ci, że ZHR (Związek Harcerstwa Rzeczpospolitej) również powstał w roku 1989!

Przyglądając się angielskim nazwom: Pathfinder to nikt inny jak poszukiwacz ścieżek, badacz czy tropiciel. Czyli ktoś, kto szuka swojej życiowej drogi. Warto udać się na stronę tłumacza i sprawdzić poprawną wymowę tego angielskiego słówka. Jeśli ci się nie chce lub nie umiesz tego zrobić, lepiej będzie jak po prostu powiesz *patfajnder*. Wielu bowiem myśli, że czyta się je jako *pacfajnder*, co jest dla mnie bardzo śmiesznym błędem. Harcerze przecież nikogo nie „pacają” po głowie! :).

Adventurer natomiast to poszukiwacz przygód. Czyli typowe ciekawe świata dziecko. A Rover to łazik i wędrowiec.

ROZDZIAŁ 2

STRUKTURA ZHA

Na czele ZHA znajduje się **Komendant Krajowy**. Jest wybierany raz na 5 lat podczas wyborów na ważne funkcje i stanowiska potrzebne w Kościele Adwentystów. U jego boku pracują **Komendanci Chorągwi**, czyli Liderzy Diecezjalni (Wschód, Południe, Zachód). Oni również są wybierani podczas wyborów, jednak na poziomie wyborów diecezjalnych. Komendant Krajowy wraz z Komendantami Chorągwi i kilkoma pomocnikami (sekretarz, skarbnik, itp. – około dziesięciu osób) tworzą **Komendę Główną**. Podejmują oni bieżące i pilne decyzje. W sprawach najważniejszych oraz strategicznych bierze udział **Rada Krajowa**, w której w skład wchodzi nie tylko Komenda Główna, ale również przedstawiciele zuchów, harcerzy, instruktorzy odpowiedzialni za poszczególne działy, takie jak szkolenia, media, program, koordynatorzy poszczególnych grup wiekowych i wiele innych kreatywnych osób.

Na zdjęciu komendant międzynarodowy (director) Pathfinder Club.

Nie możemy tutaj zapomnieć o najważniejszych funkcjach, jakie są w ZHA! Nie pełni jej żaden z komendantów a nawet kapelan związku. Najważniejsze funkcje są pełnione i

sprawowane w drużynach. **Drużynowy** - osoba, która jest wybierana na swoją funkcję podczas wyborów zborowych (Kościelnych) raz na rok lub dwa lata wg zwyczajów danej wspólnoty. Musi to być aktywny członek Kościoła. Gdy mamy do czynienia z większymi wspólnotami, drużynowy wg zaleceń *Prawa zborowego* wchodzi w skład Rady zboru danej wspólnoty. Jeśli założenie czy reaktywacja drużyny

wypada w czasie oddalonym o wiele miesięcy od wyborów, wspólnota danego zboru jest zobowiązana wybrać w trybie nadzwyczajnym drużynowego.

Wszystkie uwagi dotyczące działania drużyny znajdziesz na stronach 136, 138 i 240 w Prawie zborowym (wydanie IV).

Drużynowy odpowiada za wszystko swoją głową. Spina działania całej drużyny. Kontaktuje się ze wspólnotą, dba o kadre, jak i dobro dzieci oraz młodzieży należących do drużyny. Jeśli działa samodzielnie, jego działania mają szansę na przetrwanie maksymalnie

jeden rok. Nie bez powodu sam Jezus nakazał nam wykonywanie wszelkiej pracy misyjnej w parach. Nic więc dziwnego, że drużynowy potrzebuje **przybocznego!** Kogoś, kto będzie zawsze przy jego boku będąc jednocześnie nie tylko prawą ręką, ale i zastępcą, gdy zajdzie taka potrzeba. W większych drużynach niezbędnym będzie powołanie zastępowych oraz podzielenie dzieci/młodzieży na zastępy. Najczęściej zastępy dzielimy według grup wiekowych na:

- Zastęp zuchów młodszych (do 6 roku życia)
- Zastęp zuchowy (6-9 lat)
- Zastęp harcera (10-13 lat)
- Zastęp starszo-harcera (13-15 lat)
- Zastęp wędrowników (15+)

Wielokrotnie łączymy dzieci 10-15 w jeden zastęp harcerski.

Często bywa tak, że drużyny nie mają swoich zastępów, bo jest za mało dzieci w drużynie lub za mało kadry. W takiej sytuacji wszyscy po prostu tworzą jedną drużynę bez podziału na zastępy. Najczęściej jednak w drużynach ZHA funkcjonują dwa zastępy: zuchowy i harcerski, czasem wędrowniczy.

Podział na zastępy pomaga nam w realizowaniu planów oraz dostosowaniu programu do danej grupy wiekowej. Niewątpliwie też pomaga nam utrzymać w drużynie dyscyplinę. Możemy też tworzyć zastępy damskie, męskie lub, gdy mamy wielu harcerzy w podobnym wieku, podzielić ich na dwa odrębne zastępy. Idealnie pracuje się w tzw. szóstkach, jednak nie zawsze mamy takie możliwości, aby podzielić się w takie zastępy.

Zajęcia w danym zastępie oraz opiekę nad danym zastępem pełni **zastępowy**. Zastępowy, podobnie jak przyboczny nie musi być członkiem Kościoła (tzn. być ochrzczonym wyznawcą tego Kościoła), jednak jego wpływ na zastęp, sposób prowadzenia zajęć jak i przekazywanie wartości są ogromne. Warto więc trzy razy zastanowić się kogo wybrać na daną funkcję.

Wybory w drużynie na przybocznego oraz zastępowego możecie urządzić we własnym drużynowym gronie. Możecie do wyborów zaangażować rodziców. Jeśli jest taka potrzeba możecie też wybrać spośród siebie **skarbnika i sekretarza**.

Podkreślę jeszcze raz, że drużynowy zostaje wybrany przez lokalną wspólnotę Kościoła, przy którym działa drużyna. Jednak wy jako (przyszła) drużyna możecie śmiało podać swoją kandydaturę.

Dobrze, gdy zakładając drużynę dobierzesz sobie pomocników w trzech obszarach:

1. Ścisła kadra, czyli drużynowy, przyboczny, zastępowi.
2. Kadra pomocnicza. Ktoś, kto niekoniecznie będzie chciał angażować się na każdej zbiórce (spotkaniu drużyny), ale od czasu do czasu coś ugotuje, przewiezie swoim dużym autem wszystkie dzieci, udostępni swój ogród, zasponsoruje biwak itp.
3. Kadra wspierająca. Będą to osoby, które zawsze podarują ci dobre słowo. Wesprą modlitwą. Poprą w Radzie zboru i będą rozmawiać z wszystkimi wątpięcymi.

Praca w ZHA zarówno w drużynach jak na obozach jest pracą wykonywaną w ramach wolontariatu. Każdy członek ZHA po dołączeniu do struktur naszej organizacji jest zobowiązany płacić składki na rzecz związku oraz składkę drużynową wg potrzeb drużyny. Wyjątek stanowią aktywni wolontariusze. Będąc w kadrze drużyny jesteś zwolniony z tego obowiązku.

Czy istnieją zaangażowane osoby poza tą strukturą? Oczywiście! Są nimi **instruktorzy**, którzy angażują się w działania na rzecz ZHA nie prowadząc swoich drużyn, ale pojawiając się na wydarzeniach i służąc tam zarówno w kuchni, biblijnym nauczaniu, czy też kierując autokarem.

Mogą mieć jakieś hobby i poprowadzić sprawność ze swojej pasji w jakiejś drużynie czy na biwaku. Potrzeb jest wiele i nie każdy członek ZHA należy do jakiejś drużyny.

ROZDZIAŁ 3

DLACZEGO WARTO

Warto zadać sobie pytanie dlaczego chcesz założyć drużynę, zaangażować się w ZHA lub posłać tam swoje dziecko. Nie jesteśmy w końcu zwykłym harcerstwem. Zanim przejdziesz dalej, zachęcam cię do wypisania na kartce lub swoim telefonie 10 powodów, dla których chcesz zaangażować się w harcerstwo lub posłać na obóz/zapisać do drużyny swoje dziecko.

Gotowe? Napisane? W takim razie chcę pokazać ci kilka powodów napisanych piórem Tomka Chalupki, naszego byłego działacza ZHA.

POWÓD 1: ZHA SPRAWDZIŁO SIĘ W HISTORII.

Od wielu lat Pathfinder jako ogólnoświatowy ruch umożliwia pozyskanie tysięcy dzieci dla Jezusa, wiążąc jednocześnie ich losy z Kościołem. ZHA łączy dzieci z różnych kultur, ras oraz narodowości. Świetnie sprawdza się zarówno w dużych zborach, jak i w małych, na wsi, jak i w dużym mieście, tak w pracy z dziewczynkami, jak i z chłopcami. Jest pomocny nie tylko w spajaniu młodych ludzi z Bogiem i Jego Kościołem, lecz także łączy całą armię dorosłych ochotników, którzy poświęcają swój czas, środki finansowe oraz ciężką pracę w służbie dla kościoła. ZHA łączy pokolenia. Starzy i młodzi czerpią wiele radości ze wspólnej pracy. Rodzice i dzieci

odnajdują w tym wyjątkową okazję do spędzania czasu razem. Ludzie samotni znajdują swoje spełnienie właśnie w harcerstwie. ZHA daje możliwości każdej rodzinie (i nie tylko rodzinie) do wspólnej pracy. Jest misją, w którą mogą angażować się dzieci z różnych wyznań, zarówno chrześcijańskich jak i niechrześcijańskich. Rodzice różnych wyznań postrzegają ZHA jako dające się zaakceptować zajęcia religijne dla dzieci. Wynika z tego i jest historycznie udokumentowane, że harcerstwo jest ogólnoswiatowym, inspirowanym przez Boga darem dla Kościoła. A więc dlaczego ZHA? Ponieważ dotychczas wniósł wiele dobra w życie tysięcy ludzi.

POWÓD 2: ZHA DOSTARCZA WYJĄTKOWYCH DOŚWIADCZEŃ.

Dzieci poszukują i potrzebują radości i zabawy. Kościół może im to zaoferować na wiele sposobów: szkoła sobotnia, rekreacja, letnie obozy wypoczynkowe, itp. Lecz wielu małym zborom, szczególnie z obszarów wiejskich, ZHA może zaoferować wyjątkowy sposób spędzania czasu, co nie byłoby możliwe w innych warunkach. Jest to szczególnie ważne w przypadku, gdy nie istnieje w danym miejscu szkoła prowadzona przez Kościół (w Polsce dotyczy to wszystkich niemal zborów).

Do podstawowych „składników” zabawy dziecięcej według biblijnego „przepisu” należą:

- **Przyjaciele**. Największą radość dzieciom sprawia możliwość przebywania z zaprzyjaźnionymi rówieśnikami. ZHA daje dziewczynkom i chłopcom, szczególnie z domów „adwentowych” wiele możliwości zarówno, aby mieć przyjaciela jak i samemu sprawdzić się w tej roli.

- **Zrozumienie dorosłych**. Dzieci pozostawione same sobie są w stanie bawić się ze sobą przez jakiś czas. Natomiast dłuższa, kształcąca zabawa musi być nadzorowana przez osoby dorosłe, które wyjaśniają niezrozumiałe kwestie, wspierają oraz dostarczają mądroj rady. W ZHA dzieci mają ciągły kontakt z osobami dorosłymi, które nie tylko dbają o ich bezpieczeństwo, lecz również poprzez swoje uzdolnienia i szczególną wrażliwość, potrafią przywrócić wzajemne zrozumienie pomiędzy dziećmi i dorosłymi, którego tak często brakuje w we współczesnych rodzinach.

- **Nowe Doświadczenia**. Poprzez ZHA dzieci mogą przeżyć wiele niezapomnianych chwil, przygód, które nie byłyby dla nich dostępne w innych warunkach. Wyjazdy na duże, zagraniczne imprezy, biwaki, zajęcia na świeżym powietrzu oraz możliwość rozwijania w ponad 250 dziedzinach sprawności, z pewnością stanowią o wyjątkowości tego typu działalności harcerskiej i zuchowej. ZHA oferuje każdemu bez wyjątku człowiekowi niewiarygodną ilość różnorodnych możliwości rozwoju.

POWÓD 3: ZHA TO WŁAŚCIWA „FILOZOFIA”.

Wypiszmy zaledwie kilka wartości jakie wyływają z pracy

1. Korzyści duchowe.
2. Kształtowanie właściwych wzorców.
3. Alternatywna rozrywka dla tej, której dostarcza współczesne, ześwieczone społeczeństwo.
4. Sposobność do rozwoju talentów oraz sprawności fizycznej.
5. Sposobność do rozwoju zdrowego stylu życia oraz zainteresowań, które w przyszłości przyczynią się do bogatszego i pełniejszego przeżywania swojego człowieczeństwa.
6. Zaangażowanie w zajęcia na świeżym powietrzu.
7. Pryswajanie treści Pisma Świętego.
8. Zdobywanie wiedzy i umiejętności poprzez zdobywanie poszczególnych sprawności.
9. Zdobywanie umiejętności pracy w grupie, dzielenia odpowiedzialności oraz podejmowania właściwych decyzji.

POWÓD 4: ZHA TO „LABORATORIUM” DOŚWIADCZALNE.

Jeden z uznanych ekspertów Pathfinderingu, Norman O. Middag, w czasie organizowanych przez siebie szkoleń przypominał dorosłym, że ZHA powinno być dla ich podopiecznych jak „laboratorium”, gdzie korzystając z doświadczeń zdobytych w domu, szkole czy Kościele każde dziecko, nie obawiając się odrzucenia w przypadku porażki, (co często ma miejsce w jego środowisku), może sprawdzić swoją wiedzę z różnych dziedzin. Kiedy idzie za tym współpraca z rodzicami czy innymi dorosłymi osobami, rodzą się szczególne więzy. ZHA jest więc „laboratorium”, w którym dzieci poznają też biblijne zasady życia.

Te cztery wyżej wymienione powody powinny pomóc ci znaleźć odpowiedź na pytanie: „Dlaczego powinniśmy...?”- Co z całą pewnością musisz uczynić, nim założysz nową

drużynę ZHA. **Szczególnie wartościowe mogą okazać się twoje własne przemyślenia w tej kwestii, gdyż właśnie one pomogą ci dać z głębokim przekonaniem osobiste świadectwo podczas rozmowy z osobami, które będą przeciwne tej idei.**

ROZDZIAŁ 4

METODYKA HARCERSKA

Spokojnie! To tylko trudna nazwa rozdziału. Opowiemy teraz sobie o tym jak pracują harcerze i czym różni się harcerstwo od sobotniej/niedzielnej szkółki czy lekcji w szkole.

Ideałem byłoby, gdyby zuchy i harcerze spotykali się raz na tydzień, najrzadziej raz na dwa tygodnie. Taka praca przynosi najlepsze wyniki wychowawcze. Będąc jednak realistami musimy pogodzić się z tym, że rodzice nierzadko wolą posłać dzieci na regularny basen czy angielski. Harcerstwo w ogólnym obrazie rodziców bardzo rzadko jest na samej górze listy priorytetów. Ponadto zakładając drużynę przy danym Kościele szybko przekonasz się, że choć drużyna może i działa w większym mieście, to wiele dzieci musi pokonać szmat drogi do miejsca waszych zbiórek.

Najczęściej drużyny ZHA spotykają się raz na miesiąc, jednak zbiórki te nie są krótkimi zbiórkami dwugodzinnymi tak, jak byłoby to w przypadku częstszych spotkań. Zbiórki najczęściej trwają cały dzień od rana do wieczora lub obiadu. Niektóre drużyny nawet organizują każdą zbiórkę z nocowaniem. W takim systemie mówimy o spotkaniach w sobotę i/lub niedzielę.

Na zbiórkach realizowany jest program stworzony na początku roku harcerskiego (szkolnego). Kadra drużyny wymyśla plan działania. Jakie stopnie, sprawności będą realizowane. W jakie akcje społeczne się włączymy oraz gdzie wyjedziemy na wycieczkę, biwak czy zlot. Planowanie z modlitwą to połowa sukcesu!

Wyjaśnijmy sobie czym są stopnie harcerskie i zuchowe a czym sprawności. Zaczniemy od sprawności, to będzie dużo łatwiejsze!

Sprawności czyli inaczej umiejętności. Kiedy harcerz lub zuch opanował jakąś umiejętność, to może na swojej szarfię przyszyć sobie naszywkę zdobytej sprawności. Mamy wiele sprawności w wielu różnych działach. Od duchowych przez

sportowe, kończąc na przyrodniczych czy geograficznych. Czasem sobie myślę, że nie ma zajęcia, jakie może wykonywać człowiek, które nie posiada swojego odpowiednika w sprawności. Opieka nad dzieckiem, wspinanie się na drzewa, wycieczki z plecakiem, robienie mydeł, kolportaż literatury, koty i psy – to nawet nie kropla w morzu.

Wszystkie sprawności wraz z wymaganiami, jakie należy zaliczyć są dostępne na naszej [stronie internetowej](#) w zakładce sprawności. Wiele sprawności będziesz mógł poprowadzić bez zmruczenia oka. Inne będą wymagały pomocy internetu, by je przygotować a jeszcze inne

eksperta w danej dziedzinie. Jednak fantastycznie poszerzają one wiedzę i pozwalają odnaleźć nowe hobby! To jakie sprawności będziecie realizować zależy od was, jako kadry drużyny.

Ze stopniami sprawa wygląda następująco. Zastęp zuchowy/harcerski wybiera jaki **stopień** chce zdobyć w danym roku harcerskim. Stopnie, tak jak sprawności mają swoje wymagania, jednak są bardzo rozbudowane i zaliczenie ich będzie wymagało pracy przez cały rok. Dzięki temu masz gotowy plan co realizować na zbiórkach. Stopnie są tak stworzone, aby każdy z nich zawierał dział zarówno związany z duchowością, osobistym rozwojem, zdrowym stylem życia oraz rekreacją. Stopni nie trzeba realizować po kolei. Lepiej dobrać je poziomem do średniego wieku dzieci w drużynie.

Jednocześnie kadra zdobywa swoje instruktorskie stopnie, które również dzielą się na działy osobistego rozwoju, ale też przez wykonanie zadań na dany stopień poszerza się wiedza i umiejętności w pracy z dziećmi i młodzieżą.

Warto tu wspomnieć o **harcerskim przyrzeczeniu**. Jest to uroczyste dołączenie do ZHA. Najczęściej jest organizowane wieczorową porą lub w nocy. Sceneria urzeka, ponieważ przyrzeczenie najczęściej odbywa się w lesie, nad jeziorem lub przy skałach, strumyku, małym wodospadzie. Przyrzeczenie wzięło swoją nazwę od uroczystego przyrzeczenia, które składa się w obecności wszystkich osób będących na danym obozie czy biwaku. Możesz spotkać się z wyrażeniem „zaprzysiężenie” – to starodawne określenie na przyrzeczenie, które czasem pojawia się jeszcze w ZHA.

Przyrzeczenie zuchowe: *Ponieważ Jezus mnie kocha, będę zawsze robić wszystko jak najlepiej.*

Prawo zuchowe: Z pomocą Jezusa:

- *Będę posłuszny*
- *Będę czysty*
- *Będę szczery*
- *Będę uprzejmy*
- *Będę pełny szacunku*
- *Będę uważny*
- *Będę pomocny*
- *Będę pogodny*
- *Będę rozważny*
- *Będę pobożny*

Przyrzeczenie harcerskie: *Przez łaskę Bożą, Będę czysty, uprzejmy i prawy. Będę zachowywał Prawo Pathfinder, Będę sługą Boga i przyjacielem człowieka.*

Prawo harcerskie:

Będę rozpoczynał dzień nabożeństwem.

Będę wypełniał swe obowiązki starannie i sumiennie.

Będę dbał o swoje zdrowie.

Będę dbał o czystość sumienia.

Będę uprzejmy i posłuszny.

Będę godnie zachowywał się w świątyni.

Będę miał pieśń w swoim sercu.

Będę wypełniał wolę Bożą.

O ile przyrzeczenie odbywa się z wielką „pompą”, to kolejne stopnie czy zdobyte sprawności można wręczać na uroczystym apelu podczas harcerskiego wydarzenia lub na nabożeństwie. Wręczenie stopnia/sprawności na nabożeństwie, by nie tylko harcerze, ale cała wspólnota widziała jak wiele pracy wykonał dany harcerz czy zuch, jak również ich opiekunowie jest bardzo dobre. Dzieciaki czują się wtedy tak bardzo wyróżnione i zmotywowane, by osiągać jeszcze więcej.

Nagrodą i zwieńczeniem śródrocznej pracy drużyny jest **Zjazd drużyn**. To corocznie organizowane wydarzenie przez Komendę Krajową, gdzie spotykają się wszystkie drużyny z całej Polski. Chwalą się wtedy swoją liczebnością, musztrą, umundurowaniem, zdobytymi sprawnościami a przede wszystkim świetnie bawią się w swoim gronie oraz zbliżają

się do siebie i Boga. To największe wydarzenie ZHA na terenie Polski.

Drugim również dużym wydarzeniem są **obozy zuchowe, harcerskie i wędrownicze**. To 7-10 dni, które spędzamy w jednym z ośrodków w lesie. Mieszkamy w dużych 10 osobowych namiotach, też zdobywamy sprawności, motywem przewodnim jest jedna z historii biblijnych, o których uczymy się przez cały czas trwania obozu. Obóz podzielony jest na grupy wiekowe od zuchów przez harcerzy, kończąc na wędrownikach.

W kalendarzu ZHA nie może zabraknąć **biwaków chorągwianych**. Każdy z nich jest inny i wyjątkowy, bo każda chorągiew ma swój styl bycia,

zabawy i nauczania. Posiada też swoją wyjątkową obrzędowość (tradycje).

Część drużyn, jak i kadry angażuje się również w coroczny, **Biblijny konkurs** wiedzy. Adventurer Bible Experience dla zuchów oraz Pathfinder Bible Experience dla harcerzy jest sprawdzeniem wiedzy z jednej lub dwóch ksiąg biblijnych.

Poziom jest naprawdę wysoki. Przygotowania trwają jesienią i zimą a kończą się etapem międzynarodowym.

Jak o międzynarodowych spotkaniach mowa, to warto wspomnieć o **camporee** organizowanym raz na kilka lat w jednym z państw Wydziału Transeuropejskiego Kościoła.

Metodyka pracy w ZHA opiera się głównie na rówieśniczym spędzaniu czasu w przyrodzie, poznając Boga i siebie, nie zapominając o służbie dla drugiego człowieka.

A co z rywalizacją? Z musztrą? Grami nocnymi? Nie masz obaw, że harcerstwo pokieruje przez to dzieci w złym kierunku? Wiele osób tak myśli! Dlatego i o tym chciałabym wspomnieć. Zacznijmy od rywalizacji. Nasze podejście do niej jest dość różnorodne. Jaki drużynowy, takie podejście. Od ciebie zależy czy wprowadzisz rywalizację w swoje zajęcia, czy będziesz starał się za wszelką cenę ją schować pod dywan. Pamiętaj jednak proszę, że kilka gramów rywalizacji jest po prostu wpisane w dziecięce serce i nawet, gdy bardzo chcemy, nie zawsze udaje nam się od tego uciec. Chciałabym też przedstawić ci ideę konkursów

biblijnych, w których wyłaniamy tylko trzy miejsca, ale uwaga mamy kilka pierwszych miejsc, kilka drugich i kilka trzecich! Taki nasz mały harcerski sposób na zagięcie systemu.

Zerknijmy na kwestię musztry. Spokojnie, nikt nie każe naszym drużynowym, jak dzieje się to w Ameryce, maszerować z bębnum u szyi i tworzyć parady! Jeśli chcesz, oczywiście możesz! Podstawową jednak zasadą musztry jest dyscyplina. Tak naprawdę również w szkole stosuje się elementy musztry. Któż z nas na wycieczce klasowej nie ustawiał się w dwuszeregu? No właśnie! Jeśli dobrze wejść w musztrę okaże się, że jej głównym celem jest bezpieczeństwo i dyscyplina. Idąc przez ruchliwą drogę dobrze jest maszerować z przytupem. Wiemy wtedy, że wszyscy idziemy w jednym tempie i bezpiecznie przejdziemy odcinek drogi bez chodnika bez pozostawienia zuchów w tyle na tzw. ogonie. Ciasne przejście i zbiórka w centrum miasta? Stworzenie pięcioszeregu może okazać się wcale nie tak wielkim wymysłem a rewelacyjnym sposobem na przekazanie czegoś, co wszyscy usłyszą w zgiełku miasta oraz pozwolenie innym pieszym korzystać z chodnika. A to wszystko dlatego, że uczyliśmy się musztry w wolnych chwilach.

Na koniec najbardziej kontrowersyjne – będzie kolokwialnie – zarywanie nocy! Przyrzeczenia, terenowe gry nocne itp. Zaczniemy od tego, że dla zuchów gry organizowane są tuż po ciszy nocnej. Uczestniczą w nich tylko chętne zuchy. Nie są organizowane na każdym wydarzeniu a nawet pokusiłabym się o wyrażenie, że są rzadkością. Dla starszych sprawa już wygląda troszkę inaczej. Potrzeby rozwojowe starszych również są inne. Jedną z nich jest potrzeba przeżycia przygody, która jest silniejsza u chłopców niż u dziewczynek, choć również występuje. Właśnie z powodu chęci przeżycia przygody nasze „grzeczne” dzieci wychowane w kościelnych ławkach często schodzą z wąskiej ścieżki. Jakaś impreza? Alkohol? Narkotyki? Ryzykowne zachowania? Ekstremalne sporty? Tak, one niestety często zaspokajają tę naturalną potrzebę. W harcerstwie staramy się wychodzić tej potrzebie naprzeciw. Organizujemy nocne gry, które są kontrolowane, jednak zawsze dodają odrobiny adrenaliny i gwarantują świetną przygodę. Dzięki temu te „grzeczne” dzieci mogą wrócić po wakacjach do szkoły i kolegom z ławki opowiadać o spotkaniu lisa w lesie oraz dzielnym poszukiwaniu „zagubionego” instruktora w największym gąszczu dzikiej róży. Po prostu pozwólmy dzieciom na przygodę!

A czy mamy coś wspólnego z wojskiem? Hm... Nie za wiele! Dobrze jadamy, świetnie się bawimy, mundury mamy, ale kolorowe. Nikogo nie bronimy a na żołnierzy nie szkolimy się za bardzo, no chyba, że na tych Bożych, do duchowych walk z samym sobą i przeciwnościami losu.

ROZDZIAŁ 5

KROKI DO OTWARCIA DRUŻYNY

Poniższe punkty niekoniecznie trzeba realizować po kolei. Czasem możesz realizować kilka punktów równocześnie lub czekać na realizację jednego z punktów wiele miesięcy.

- Odwiedź lokalne drużyny. Najlepiej nie jedną, a trzy! Każda z nich przecież ma własną obrzędowość, jest na innym etapie rozwoju i realizuje inny program. Warto więc poszerzyć swoje doświadczenie o wiele spojrzeń.
- Wybierz się na jedno z wydarzeń organizowanych przez ZHA. Nic tak nie dodaje skrzydeł, jak wspólne wydarzenie na poziomie krajowym lub chorągwanym.
- Skontaktuj się z komendantem Chorągwi. Dane kontaktowe znajdziesz na naszej stronie internetowej. Komendant pomoże ci przejść przez wszystkie etapy zakładania drużyny. Wesprze dobrym słowem i odpowie na milion pytań.

- Zrób rekonesans wśród rodziców. Może się okazać, że harcerstwo tylko ciebie interesuje. Może wspólna grupa na komunikatorze lub obiad u ciebie w domu z pogawędką? Spotkanie na zoom lub rozmowa po nabożeństwie w kościele.
- Dla dzieci warto zrobić próbną zbiórkę. Zaproś komendanta lub jednego z drużynowych drużyn, które odwiedziłeś. Na pewno chętnie przyjadą i poprowadzą coś, co zachęci, ale i pokaże dzieciom czym jest harcerstwo. Zaangażuj się i też poprowadź jakąś część.
- Przekonaj swoją wspólnotę do ZHA. Pokaż filmiki na nabożeństwie z kanału ZHA na YouTube , przygotuj mini ulotki informacyjne, wywieś plakat na tablicy ogłoszeń, zaproś jakiegoś harcerza, by opowiedział na nabożeństwie swoje doświadczenie, napisz do każdego z rodziców (a może nawet wspólnoty) indywidualną wiadomość.
- Wyznacz czas na modlitwę w tej sprawie. Każdego dnia o konkretnej godzinie. Możesz połączyć się z bratnią harcerską duszą przez telefon i razem trwać w modlitwie.
- Dobierz kadrę. Omawialiśmy już ten punkt. Potrzeba ci kadry stałej, pomocniczej i wspierającej. Poproś Radę Zboru o wybranie ciebie lub innego lidera na drużynowego. Nie podejmuj się pracy, gdy jesteś sam. Szybko się wypalisz i zawiedziesz dzieci.

- Zaczynij realizować Podstawowe Szkolenie Kadry na platformie szkoleniowej szkolenia.zha.org.pl. To poszerzy twoją wiedzę z zakresu prowadzenia drużyny. Po skończonym kursie ZHA nie będzie dla ciebie czarną magią.
- Znajdź miejsce na zbiórki. Czy twój kościół jest odpowiedni? Macie miejsce na swobodną zabawę? Sprawdź również okoliczną szkołę, bibliotekę, świetlicę środowiskową oraz park/las/łąkę. Warto nie tylko latem, ale również zimą organizować zajęcia na świeżym powietrzu.
- Wyznacz terminy i godziny zbiórek jak i wstępny plan jaki będziecie realizować do końca roku harcerskiego (szkolnego).
- Po kilku zbiórkach i obserwującym – wzrastającym (nie malejącym) zainteresowaniu harcerstwem u dzieci pomyślcie nad wspólnymi obrzędami. Wasza ulubiona piosenka? Posiłek? Co ostatnio was rozbawiło? O czym wiecie tylko wy, jako drużyna? Tak właśnie powstaje wasza obrzędowość (tradycja). Pomyślcie czy z tego, co razem przeżyliście nie tworzy się nazwa waszej drużyny, wasze kolory przewodnie oraz logo.
- Zamów chusty dla waszej drużyny. Możesz to zrobić na stronie naszej składnicy harcerskiej 4zywioly.pl lub uszyć u lokalnej krawcowej. Pamiętaj jednak, by trzymać się standardowych wymiarów i by wasza chusta nie była żółta lub bordowa – to kolory zarezerwowane na chustę,

którą zdobywa się za zdobycie pierwszego stopnia harcerskiego/zuchowego – ochotnika.

- Zaplanuj uroczyste otwarcie drużyny. Przyjedzie Komendant Chorągwi i osobiście wręczy wam chusty. Warto zrobić taką uroczystość podczas nabożeństwa. Świetnie byłoby, gdyby każdy z was posiadał już swój mundur, jednak to nie jest wymagane.

Gdy twoja drużyna będzie już istniała, nie zapominaj o regularnych spotkaniach kadry. Na takich spotkaniach nie tylko planujecie dalsze działania, ale dbajcie również o siebie. Skoczcie na lody czy zjedzcie razem pizzę. Nie zapominaj też o Radzie Zboru! Regularnie informuj ich co dzieje się i będzie działało w drużynie. Niektórzy rodzice będą obojętni na program, inni natomiast powinni dostać tak samo szczegółowe informacje jak Rada Zboru. Zadbaj o dostępność waszych planów i założeń.

Poniżej udostępniam ci kilka przemyśleń wspomnianego już wcześniej Tomka Chalupki i przedstawiam ci z jego perspektywy jak w kilku krokach założyć drużynę.

Krok 1: Krok „dlaczego”. Bądź przygotowany do odpowiedzi na pytanie, dlaczego misja ZHA jest „dobra” dla wszystkich.

Krok 2: Krok „kto”. Ułóż listę osób, z których pomocy będziesz mógł korzystać w pierwszym roku działalności drużyny. Pamiętaj, im więcej ludzi uda się ci zaangażować, tym większą szansę na powodzenie i trwałość będzie miała twoja drużyna.

Krok 3: Krok „gdzie”. Wypisz wszystkie dostępne miejsca na wasze cotygodniowe zbiórki oraz inne spotkania. Nie zapomnij przy tym, że społeczność lokalna jest doskonałym miejscem spotkań dla twojej drużyny. Poszukaj jak najbardziej różnorodnych możliwości, tak, aby każde z przewidzianych programem zadań mogło odbyć się we właściwych ku temu warunkach lokalowych.

Krok 4: Krok „co”. Zapoznaj z programem rocznym dla twojej drużyny pozostałą część kadry. Przedyskutujcie razem poszczególne jego podpunkty. Dobrze przygotowany program przed rozpoczęciem zbiórek może znacznie przyczynić się do sukcesu twojej drużyny.

Krok 5: Krok „kiedy”. Zaplanuj dokładnie, z kim i kiedy musisz się skontaktować, a także, kiedy planujesz kolejne zbiórki oraz spotkania z pozostałymi zastępowymi i rodzicami dzieci.

Krok 6: Krok „jak”. Promuj rozwój osobistych talentów między członkami kadry twojej drużyny, tak, by mogli być oni wzorem dla swoich podopiecznych.

ROZDZIAŁ 6

BOŻE OBIETNICE

Mogę przekonywać cię wieloma sposobami do tego, że zaangażowanie w ZHA wyjdzie ci na dobre. Pozostawię jednak swoje doświadczenia na inny czas. Może spotkamy się kiedyś przy obozowym ognisku? Tymczasem ciebie zostawiam z twoim budującym się doświadczeniem sam na sam z Bogiem. Poniższe wersety możesz wykorzystywać do pokrzepienia, zachęty nie tylko swojej, ale kadry, która cię otacza.

List św. Pawła do Filipian 4,13 – Wszystko mogę w tym, który mnie umacnia - w Chrystusie!

List św. Jakuba 1, 5-6 – A jeśli komu z was brak mądrości, niech prosi Boga, który wszystkich obdarza chętnie i bez wypominania, a będzie mu dana. Ale niech prosi z wiarą, bez powątpiewania; kto bowiem wątpi, podobny jest do fali morskiej, przez wiatr tu i tam miotanej.

Ewangelia wg św. Jana 14,26 – którego Ojciec pośle w imieniu moim, nauczy was wszystkiego i przypomni wam wszystko, co wam powiedziałem.

List św. Pawła do Rzymian 8,37 – przez tego, który nas umiłował.

List św. Pawła do Rzymian 8,31 – Cóż tedy na to powiemy?
Jeśli Bóg za nami, któż przeciwko nam?

Psalm 46,1 – Bóg jest ucieczką i siłą naszą, Pomocą w utrapieniach najpewniejszą.

Ks. Izajasza 50,7 – Lecz Wszechmogący Pan pomaga mi, dlatego nie zostałem zhańbiony, dlatego uczyniłem moją twarz twardą jak krzemień; wiedziałem bowiem, że nie będę zawstydzony.

List św. Judy 1,24 – A temu, który was może ustrzec od upadku i stawić nieskalanych z weselem przed obliczem swojej chwały.

Christ's Object Lessons (str. 333) – „Jeżeli wola człowieka jest zgodna z wolą Bożą, staje się wszechmogąca. Cokolwiek ma być zrobione w imię Jego przykazań, może zostać dokonane tylko z Jego pomocą. Jego zaproszenie do współpracy jest wciąż aktualne.”

ROZDZIAŁ 7

KONIEC CZY POCZĄTEK?

Brawo! Podobno czytelnictwo w Polsce zamiera, ale Ty możesz się pochwalić, że właśnie przeczytałeś e-booka! Nie ma to tamto! W załącznikach zobaczysz kilka bardzo fajnych i przydatnych dokumentów oraz grafik. Nie pozostaje mi nic innego jak pożegnać cię i zostawić z naszych hasłem „Czuwaj maranatha!”, które oznacza Czuwaj! Jezus wraca!

P.S. Do hasła dorzucam jeszcze kilka cennych załączników!

DOKUMENTY

Aktualne dokumenty, które są niezbędne do prowadzenia drużyny znajdziesz na stronie internetowej naszego harcerstwa. Nie dołączamy ich z prostego powodu. Czasy i przepisy się zmieniają a dobrze jeśli będziesz korzystał z najświeższych materiałów. Poniższa lista pytań i odpowiedzi niech będzie pomocą czego szukać na stronie!

Które dokumenty powinni wypełnić rodzice na początku roku harcerskiego?

- Zgoda na uczestnictwo w zbiórkach,
- Deklaracja dotyczącą powrotów,
- Klauzula informacyjna,
- Zgoda na przetwarzanie wizerunku,
- Regulamin uczestnictwa w zbiórkach.

Które dokumenty powinni wypełnić pełnoletni uczestnicy na początku roku harcerskiego?

- Deklaracja uczestnictwa w zbiórkach,
- Klauzula informacyjna,
- Zgoda na przetwarzanie wizerunku
- Regulamin uczestnictwa w zbiórkach.

Które dokumenty powinien podpisać rodzic dziecka, które bierze udział w zbiórce jednorazowo?

- Jednorazowa zgoda na udział w zbiórce,

- Zgoda na przetwarzanie wizerunku,
- Klauzula informacyjna.

Jeśli nie ma możliwości, aby rodzic podpisał oddzielną Klauzulę oraz Zgodę na przetwarzanie wizerunku, powinien mieć przynajmniej możliwość wglądu do nich.

Jakie dokumenty powinienem zacząć prowadzić jako drużynowy/zastępowy na początku roku harcerskiego?

- Dziennik zajęć pozalekcyjnych.

Przechowywanie dokumentacji

Dokumentację powinniśmy przechować bezpiecznie, w miejscach niedostępnych dla osób trzecich, zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych. Dokumenty przechowujemy przede wszystkim w formie papierowej, możemy je również zeskanować i zaszyfrować na dysku. Obowiązkiem drużynowego jest przechowywanie dokumentów dotyczących uczestnictwa w zbiórkach do końca roku harcerskiego. Po zakończeniu roku harcerskiego dokumenty należy przekazać do archiwum diecezji, gdzie będą przechowywane przez okres 3 lat.

MUNDUR HARCERKI

chusta:

- na zbiórkach, zjazdach drużyn - drużynowa
- na obozach, biwakach - żółta
- na camporee - polska
- na PBE - okolicznościowa

Ilu rzędową masz mieć szarfę?
Taką jaką chcesz!

dowolny pierścionek

na rękawie rógal
z miejscowością drużyny
lub terenem pełnionej
funkcji, logo Pathfinder
dodatkowo dla kadry
pomiędzy pełniona funkcja
W przypadku braku
naszywki funkcyjnej
nie naszywaj wyżej Logo!

czarna spódnica ZHA lub
czarne spodenki harcerskie

cieliste rajstopy

czarne buty

włosy spięte

czarny beret z małym logo Pathfinder

pagon wędrowniczy
(tylko dla wędrowników)

sznur funkcyjny

na rękawie naszywka
chorągwi oraz glob
harcerski lub instruktorski,
krokiweki ze zdobytymi
stopniami

odznaki ukończonych
kursów oraz odznaka stopni
instruktorskich

przypinki pamiątkowe,
które nie wystają poza
klapę kieszeni

brak biżuterii i ozdób

pełne umundurowanie ZHA kupisz w sklepie stacjonarnym 4 żywioly
lub na stronie internetowej www.4zywioly.pl

MUNDUR HARCERZA

chusta:

- na zbiórkach, zjazdach drużyn - drużynowa
- na obozach, biwakach - żółta
- na camporee - polska
- na PBE - okolicznościowa

Ilu rzędową masz mieć szarfę?
Taką jaką chcesz!

dowolny pierścień

na rękawie rógal
z miejscowością drużyny
lub terenem pełnionej
funkcji, logo Pathfinder
dodatkowo dla kadry
pomiędzy pełniona funkcja
W przypadku braku
naszywki funkcyjnej
nie naszywaj wyżej Logo!

czarne spodniki, czarne
spodnie garniturowe lub
spodnie Miltec (można zakupić
z odpinanymi nogawkami)

czarne skarpety

czarne buty

czarny beret z małym logo Pathfinder

pagon wędrowniczy
(tylko dla wędrowników)

sznur funkcyjny

na rękawie naszywka
chorągwi oraz glob
harcerski lub instrktorski,
krokiweki ze zdobytymi
stopniami

odznaki ukończonych
kursów oraz odznaka stopni
instruktorskich

przypinki pamiętkowe,
które nie wystają poza
klapę kieszeni

brak biżuterii i ozdób

pełne umundurowanie ZHA kupisz w sklepie stacjonarnym 4 żywioly
lub na stronie internetowej www.4zywioly.pl

HYMN PATHFINDER

Jesteśmy uczniami Jezusa
Swe życie oddajmy mu,
Wierni w prawdzie, w marszu wciąż
i w czystości Bożych słów.
Niech dowie się dziś cały świat,
Że Jezus wciąż kocha nas.
Król Jezus, Zbawiciel idzie już
po Ciebie i mnie.

Kontakt

- **Strona www**

www.zha.org.pl

- **Komendant ogólnopolski**

komendant@zha.org.pl

- **Komendanci Chorągwi**

poludnie@zha.org.pl

zachod@zha.org.pl

wschod@zha.org.pl

- **Sklep z umundurowaniem**

skladnica.4zywioly.pl

- **Platforma szkoleniowa**

szkolenia.zha.org.pl

Widzisz coś niepokojącego na naszych zajęciach?
Zachowanie kogoś z kadry lub młodej osoby?
Poinformuj nas o tym!

NOTA O AUTORZE

Sandra - druhna o niezdiagnozowanym ADHD. Ma więcej pomysłów niż mogłaby zrealizować w swoim życiu. Jeśli nie wiesz w co się zaangażować lub brakuje ci na coś pomysłu, daj jej trzydzieści sekund – na pewno coś wymyśli!

Kontakt: sandra.poczatek@zha.org.pl